

FIFA 2022 Dünya Kupası'na Katılan Seyircilerin Serbest Zamanda Algılanan Özgürlük Düzeylerinin İncelenmesi

Oğuzhan YÜKSEL

Kütahya Dumlupınar Üniversitesi Spor Bilimleri Fakültesi

<https://orcid.org/0000-0002-4172-8298>

Piyami ÇAKTO

Kütahya Dumlupınar Üniversitesi Lisansüstü Eğitim Enstitüsü, Beden Eğitimi ve Spor Ana Bilim Dalı (DR)

<https://orcid.org/0000-0002-8675-3753>

Sief Addeen Ra'ed ALKAFWEEN

Kütahya Dumlupınar Üniversitesi Lisansüstü Eğitim Enstitüsü, Beden Eğitimi ve Spor Ana Bilim Dalı (DR)

<https://orcid.org/0000-0002-7005-8334>

Faruk CEYHAN

Millî Eğitim Bakanlığı Beden Eğitimi ve Spor Öğretmeni, Eskişehir

<https://orcid.org/0009-0003-0075-9850>

Özet

Bu araştırmanın amacı FIFA 2022 Dünya Kupası'na katılan seyircilerin serbest zamanda algıladıkları özgürlük düzeylerinin bireysel değişkenler açısından incelenmesidir. Nicel olan bu çalışmada tarama modeli benimsenmiştir. Çalışma grubunu FIFA 2022 Dünya Kupası'nı izlemek için Türkiye'den Katar'a giden 229'u erkek 179'u kadın olmak üzere toplamda 408 katılımcı oluşturmaktadır. Ölçüm aracı olarak iki alt boyut ve 17 maddeden oluşan "Serbest Zamanda Algılanan Özgürlük Ölçeği" kullanılmıştır. Elde edilen verilere Kolmogorov-Smirnov normallik testleri uygulanmış olup verilerin normallik koşullarını sağlayamamasından dolayı parametrik olmayan testlerden Mann-Whitney U ve Kruskal-Wallis H testleri uygulanmıştır. Elde edilen sonuçlar 0.05 anlamlılık düzeyinde değerlendirilmiştir. Analiz sonuçlarına göre katılımcıların serbest zamanda algıladıkları özgürlük düzeylerinde, cinsiyet ve sosyal etkinliklere katılma değişkenlerine bağlı olarak bilgi ve beceri alt boyutlarında anlamlı farklılıklar saptanmıştır. Yaş değişkenine bağlı olarak heyecan ve eğlence alt boyutunda anlamlı bir farklılık tespit edilmiştir.

Anahtar Kelimeler: FIFA, dünya kupası, özgürlük, serbest zaman

Investigating the Perceived Leisure Freedom of FIFA 2022 World Cup Spectators

Abstract

The purpose of this study was to investigate the levels of freedom perceived by FIFA 2022 World Cup spectators during their free time. This quantitative study utilized the cross-sectional model. The working group was comprised of 408 individuals, including 229 men and 179 women, who traveled from Turkey to Qatar in order to observe the FIFA 2022 World Cup. The "Perceived Freedom in Leisure Scale" comprised of two sub dimensions and 17 items was used as a measuring instrument. The obtained data were subjected to Kolmogorov-Smirnov normality tests, and non-parametric Mann-Whitney U and Kruskal-Wallis H tests were conducted because the data did not satisfy normality conditions. The obtained results were evaluated at a significance level of 0.05. Significant differences emerged in the variable perceived leisure freedom in knowledge and skills sub dimensions according to gender and participation in social activities. There was a significant difference in the sub dimension of excitement and fun based on the age variable.

Keywords: FIFA, freedom, leisure, world cup

SUMMARY

Introduction and Aim: The movements that a person makes while having fun and promoting physical and mental development during downtime are referred to as sports in the literature of British aristocrats (Gümüşay, Koç & Turhan, 2023). When it comes to international sports, football is the first sport that comes to mind. Football, which is regarded as the sport with the highest viewing pleasure worldwide, serves as the locomotive for all other sports. The Federation International de Football Association (FIFA), the organization that oversees football, was founded in 1904 and currently has 208 member federations. According to the statistics from 2011, there are about 300 million active registered referees, trainers, football players, paramedics, and managers, and every weekend, thousands of organized matches take place all over the world. With the FIFA World Cup, the biggest single sporting event that draws millions of fans, the game's popularity is rising (Dvorak, 2011). Both the growth of international travel and the commercialization of sport have aided in this process. Sports and travel are leisure activities by definition, and both have consumer-related components that present business opportunities (Swart & Bob, 2006). Since the beginning of human history, freedom—which is closely related to leisure—has been a significant phenomenon for the individual. Although a person learns through experience how freedom is perceived, he or she is aware that freedom in social life depends on both personal and societal norms. As a result, sociological, physiological, psychological, and social factors influence how freedom is perceived during free time (Torkilsen, 2012). The activities that a person wants to do and the way they feel after completing those activities are the two components of perceived freedom, according to Neulinger (1974). Our study's objective is to investigate, using a variety of variables, the perceived levels of freedom among spectators watching the FIFA 2022 Football World Cup in their free time.

Material & Method: In this quantitative research study, the scanning model was utilized. This type of model is a research method that aims to accurately describe a past or current situation. The subject of the research is attempted to be defined under its own conditions and without outside intervention (Karasar, 2013). The study's population consists of the Turkish fans who traveled to Qatar to watch the FIFA 2022 World Cup. The sample group, which was determined using the non-probability snowball sampling method, is comprised of 408 individuals, 229 men and 179 women. The research instrument used to collect data consists of two sections. It has been designed to determine gender, marital status,

participation in social activities, institution, age, sports participation, and income status. In the second part, the "Perceived Freedom in Leisure Time" scale, which was developed by Witt and Ellis (1985) and later adapted into Turkish by Yerlisu Lapa and Ayar (2011), was used to determine the level of perceived freedom in leisure time among the participants. The measurement instrument is a 5-point Likert scale with 17 items and two sub dimensions. All collected data were transferred to Excel, and participants who provided insufficient information were excluded from the study. The data were analyzed using SPSS 24. The data were subjected to Kolmogorov-Smirnov normality tests, and because they did not satisfy the normality conditions, non-parametric Kruskal-Wallis H and Mann-Whitney U tests were used (McKnight & Najab 2010a; McKnight & Najab 2010b). The obtained results were evaluated at the p0.05 level of significance.

Results: The level of freedom perceived by spectators attending the FIFA 2022 World Cup in their spare time varies according to a variety of factors. While there was a significant difference based on gender, participation in social activities, and age, no significant difference was found based on marital status, employment institution, income, or sports status.

1. GİRİŞ

İngiliz aristokratlarının literatüründe spor, serbest zamanlarda fiziksel ve zihinsel gelişime katkı verme neticesinde bireyin eğlenerek yapmış olduğu hareketlerdir (Gümüşay, Koç ve Turhan, 2023). Dünya genelinde spor denilince akla gelen ilk spor branşı futbol olmaktadır. Tüm dünyada seyir zevki en yüksek spor branşı olarak işaret edilen futbol diğer tüm spor branşlarına lokomotif olmaktadır. Futbolun yönetim organı olan Federation International de Football Association (FIFA), 1904 yılında kurulmuş olup, hâlihazırda 208 üye federasyonu bulunmaktadır. 2011 yılındaki veriler incelendiğinde yaklaşık 300 milyon aktif kayıtlı hakem, antrenör, futbolcu, para medikal ve sağlık personeli ile yöneticileri vardır. Dünya çapında her hafta sonu yüzbinlerce organize maç oynanmaktadır. Milyonlarca taraftarın ilgisini çeken en büyük tek spor etkinliği olan FIFA Dünya Kupası ile oyunun popülaritesi artmaktadır (Dvorak, 2011). Bu süreç hem uluslararası turizmin gelişmesi hem de sporun ticari genişlemesi tarafından teşvik edilmiştir.

Doğası gereği spor ve turizm boş zaman etkinliğidir ve her ikisinin de ekonomik fırsatlar sağlayan tüketim yönleri bulunmaktadır (Swart ve Bob, 2006). Dolayısıyla spor etkinliklerinin boyutu ve niteliği farklılık göstermekte ancak birçoğu yerli ve yabancı turistler için güçlü bir çekiciliğe sahip olmaktadır (Henderson, 2014). Örnek vermek gerekirse 2006 Futbol Dünya Kupası çerçeve programına entegre edilen sanat ve kültür programı, 45 şehirde toplam 194 etkinliği kapsamış, yerli ve yabancı yaklaşık 3,5 milyon kişinin serbest zaman ve eğlence aktivitelerinde yer aldığını göstermiştir (Maennig, 2008). Mega spor etkinlikleri çeşitli serbest zaman aktiviteleri sağlar ve aktiviteler katılımcılara organizasyon boyunca bireysel iyi olma hali sunmaktadır (Kavetsos ve Szymanski, 2010).

Serbest zaman kavramı konseptinde birçok yapıyı bulundurmaktadır. İngilizce 'de "leisure" kelimesine denk gelen serbest zaman kelimesi; serbest olmak ya da fırsat tanıma anlamına gelen "license", izin manasına gelen "liberty" ve "licere" kelimelerinden meydana gelmektedir. Bu kavramlar, bireyin herhangi bir zorunluluğunun olmaması ve seçebilme özgürlüğüne sahip olabilmesiyle ilişkilidir (Torkildsen, 2005). Ünlü düşünür Aristoteles, serbest zaman kavramını "uygun zaman" olarak ifade ederken (Wichasin, 2007), bir başka tanımda serbest zaman, "bireyin günlük hayattaki işlerini yaptıktan sonra özgürce kullanabileceği zaman" olarak ifade edilmektedir (Broadhurst, 2001). İlgili literatüre bakıldığında serbest zaman dilimi için kullanılan ifadelerin

geçmişten günümüze kadar benzer olduğu görülmektedir. Serbest zaman ile yakından ilişkili olan özgürlük, insanlık tarihinin başlamasıyla beraber birey için önemli bir olgu olmuştur. Birey özgürlük algısının nasıl olduğunu deneyimleyerek öğrenmekle birlikte, sosyal yaşam içerisindeki özgürlüğün hem bireysel hem de toplumsal birtakım normlara bağlı olduğunu bilmektedir. Dolayısıyla serbest zamanda algılanan özgürlük sosyolojik, fizyolojik, psikolojik ve toplumsal etkenlerle beraber şekillenmektedir (Torkilsen, 2012). Algılanan özgürlük, birey tarafından yapılmak istenen etkinlikler ve bu etkinlikler yapıldıktan sonra hissedilen ruh hali olarak tanımlanmaktadır (Neulinger, 1974). Harper (1986) algılanan özgürlük kavramını, "bireyin davranışları üzerinde herhangi bir kısıtlayıcı olmadan gerçekleştirdiği eylemler" olarak açıklamaktadır. Ağyar'a (2013) göre ise bireyin kendi isteği ve tercihleri doğrultusunda katıldığı serbest zaman aktiviteleri hakkındaki algıyı ifade eden bilişsel özellikteki güdüsel bir olgudur. Bireyin yaptığı işte bir kısıtlama olmadan ve kendi tercihleri doğrultusunda hareket etmesi işleri daha verimli hale getirecektir. Bu noktadan bakıldığında, kişi çalışma eylemlerini gerçekleştirirken özgürlüğün yararlarını etkin bir biçimde göstermekte ve çıktı olarak verim elde edeceği söylenebilir. Bu çıktının sonucunda toplumsal ve bireysel olarak olumlu bir gelişim yaşanmaktadır.

Serbest zaman diliminde fiziksel etkinliklerin öncelikli olmasıyla birlikte kültürel, sosyal ve sanatsal etkinlikler bireyler tarafından tercih edilmektedir (Aitchison, 2003; Gürbüz, 2017). Yapılan birçok araştırmada olduğu gibi Hamer ve ark. (2002) tarafından yapılan çalışmada da bireylerin serbest zaman dilimlerinde gerçekleştirmiş oldukları aktivitelerin psikolojik ve fizyolojik problemleri çözmede ayrıca yaşam standartlarının kalitesinin yükselmesine katkı sağladığı vurgulanmaktadır. Serbest zamanda algılanan özgürlük, aktiviteler gerçekleştirilirken en yüksek düzeyde fayda sağlanmasını ve kişi bu aktiviteleri gerçekleştirirken özgürlük algısının verdiği hazla doyum elde etmektedir. Doğan, Elçi ve Gürbüz (2019) tarafından yapılan bir çalışmada serbest zaman dilimlerinde yapılan etkinliklerin toplumun tamamını olumlu bir şekilde etkilediği vurgulanmaktadır. Dolayısıyla bireysel yönde ulaşılan doyumun toplumsal olarak da etkileri mevcuttur. Bireylerin algıladıkları özgürlük düzeyi çeşitli faktörlere bağlı olarak değişiklik gösterebilmektedir. Bazı insanlar sakin bir yerde yaşamayı özgürlük olarak tanımlarken, bazı insanlar uçmayı, okyanuslara açılmayı, uzaya gitmeyi özgürlük olarak görebilmektedir. Harris (2005) serbest zaman diliminin bir özgürlük alanı olduğunu, bireyin kendini ifade etme ve seçme hakkına sahip olması ya da keyif alma veya memnuniyet durumunu ifade ettiğini vurgulamaktadır. Dolayısıyla özgürlük kavramı tamamen izafi bir olgu ve birden fazla faktör tarafından etkilenebilmektedir. Bireyin yaşadığı toplum, ekonomik geliri, hayattan beklentileri gibi faktörler algılanan özgürlük düzeyinde etkiye sahip olabilmektedir (Mannell, Zuzanek ve Larson, 1988). Janke ve ark. (2010) yetişkinlik süresi boyunca yaşanan deneyimlerin serbest zaman algısı üzerindeki etkisinin araştırıldığı çalışmalarında, yetişkin bireylerin hayatlarından meydana gelen olayların hem serbest zamanda algılanan özgürlüğü hem de serbest zaman tutumunda dalgalanmalara neden olduğu sonucuna varmıştır. Çalışmamızda FIFA 2022 Futbol Dünya Kupası'na katılan seyircilerin serbest zamanda algıladıkları özgürlük düzeyleri çeşitli değişkenlere göre incelenmesi amaçlanmış olup, daha detaylı bilgiler elde edebilmek için şu hipotezler oluşturulmuştur.

Katılımcıların serbest zamanda algıladıkları özgürlük

H1: Cinsiyetlerine,

H2: Medeni durumlarına,

H3: Dünya Kupası sırasında gerçekleştirilen sosyal etkinliklere katılma durumlarına,

H4: Çalıştıkları kuruma,

H5: Yaşlarına,

H6: Düzenli olarak spor/egzersiz yapma durumlarına,

H7: Gelir düzeylerine göre anlamlı farklılıklar göstermektedir.

2. MATERYAL VE METOT

Çalışma Modeli

Nicel bir araştırma olan bu çalışmada tarama modeli benimsenmiştir. Tarama modeli, geçmişte veya halen var olan bir durumu, olduğu şekliyle betimlemeyi hedefleyen araştırma yaklaşımıdır. Araştırmaya konu olan birey ya da nesne kendi koşulları içerisinde ve herhangi bir müdahale yapılmadan tanımlanmaya çalışılır (Karasar, 2013).

Evren ve Örneklem

Çalışmanın evrenini FIFA 2022 Dünya Kupası'nı izlemek için Türkiye'den Katar'a giden seyirciler oluşturmaktadır. Olasılıklı olmayan örnekleme yönteminden kartopu (snowball sampling) olarak belirlenen örneklem grubunu ise 229'u erkek 179'u kadın olmak üzere toplamda 408 katılımcı oluşturmaktadır. Kartopu örnekleme yapmak için herhangi bir şekilde evrendeki birimlerden birisiyle bağlantı kurulur. Sonra bağlantı kurulan kişinin yardımıyla bir başkasıyla, daha sonra yine aynı yolla bir başkasıyla temas kurulur. Böylelikle örneklem kartopu etkisi şeklinde, zincirleme olarak örnek büyütülür (Daymon ve Holloway, 2010; Palinkas ve ark., 2015).

Ölçme Aracı

Araştırmada veri toplama aracı olarak kullanılan form iki bölümden oluşmaktadır. Birinci bölüm katılımcıların demografik bilgileri; cinsiyet, medeni durum, sosyal etkinliklere katılım, çalıştığı kurum, yaş, spor yapma durumu ve gelir durumunu tespit etmek amacıyla hazırlanmıştır. İkinci bölümse ise katılımcıların serbest zamanda algıladıkları özgürlük düzeylerini saptamak amacıyla Witt ve Ellis (1985) tarafından geliştirilen ve daha sonra Yerlisu Lapa ve Ağyar (2011) tarafından Türkçe'ye uyarlanarak güvenilirlik ve geçerlilik çalışmaları yapılan "Serbest Zamanda Algılanan Özgürlük" ölçeği kullanılmıştır. 5'li likert tipi olan ölçme aracı 17 madde ve 2 alt boyuttan oluşmaktadır. Ölçeğin geneline ilişkin iç tutarlılık katsayısı .90 olarak saptanırken, "Heyecan ve Eğlence" alt boyutu için .83, "Bilgi ve Beceri" alt boyutu için ise .85 olarak saptanmıştır. Bu çalışma için ölçeğin iç tutarlılık katsayısı .86 olarak saptanırken "Heyecan ve Eğlence" alt boyutu için .80, "Bilgi ve Beceri" alt boyutu için ise .83 olarak bulunmuştur.

Veri Toplama Prosedürü

Araştırma kapsamında verilen toplanabilmesi için gerekli etik kurul izinleri alındıktan sonra veri toplama aracı çevrimiçi hale dönüştürülmüş ve taraftar topluluklarının internet sayfalarına yönlendirilmiştir. Çalışmada gönüllü katılım esas alınmış ve katılımcılardan çevrimiçi onam toplanmıştır. Katılım için ön şartlar Türk olmak ve 2022 Dünya Kupası kapsamında en az bir maçı yerinde seyretmiş olmak şeklinde belirlenmiş ve bu şartları sağlamayanlar çalışma dışında tutulmuştur.

Veri Analizi

Elde edilen verilerin tamamı Excel programına aktarılmış ve eksik bilgi veren katılımcılar çalışmadan çıkarılmıştır. Veriler SPSS 24. Programı ile çözümlenmiştir. Verilere Kolmogorov-Smirnov normallik testleri uygulanmış ve verilerin normallik koşullarını sağlayamamasından dolayı parametrik olmayan testlerden Kruskal-Wallis H ve Mann-Whitney U testleri uygulanmıştır (McKnight ve Najab 2010a; McKnight ve Najab 2010b). Elde edilen sonuçlar 0.05 anlamlılık düzeyinde değerlendirilmiştir ($p < 0.05$).

3. BULGULAR

Araştırmamızın amacı kapsamında farklı değişkenlere göre katılımcıların serbest zamanda algılanan özgürlük düzeyleri cinsiyet, medeni durum, sosyal etkinliklere katılım, çalıştığı kurum, yaş, spor yapma durumu ve gelir durumu değişkenlerine göre değerlendirilmiş veri analizi sonuçları sunulmuştur.

Tablo 1. Katılımcıların demografik bilgilerine ilişkin betimsel analiz

Değişken	Kategori	n	%
<i>Cinsiyet</i>	Erkek	229	56.1
	Kadın	179	43.9
	Toplam	408	100.0
<i>Medeni Durum</i>	Evli	174	42.6
	Bekâr	234	57.4
	Toplam	408	100.0
<i>Sosyal Etkinliklere Katılım</i>	Evet	330	80.9
	Hayır	78	19.1
	Toplam	408	100.0
<i>Çalıştığı Kurum</i>	Özel	253	62.0
	Kamu	155	38.0
	Toplam	408	100.0
<i>Yaş</i>	20-24	123	30.1
	25-29	102	25.0
	30-34	61	15.0
	35-39	24	5.9
	40 ve üzeri	98	24.0
	Toplam	408	100.0
<i>Spor Yapma Durumu</i>	Yapmıyorum	69	16.9
	Haftanın Belirli Günleri	145	35.5
	Haftanın Her Günü	194	47.5
<i>Gelir Durumu</i>	Toplam	408	100.0
	10-14 TL	12	2.9
	15-19 TL	59	14.5
	20-24 TL	81	19.9
	25 ve üzeri TL	256	62.7
Toplam	408	100.0	

Tablo 1’de katılımcılara ait demografik bilgilerin yüzde ve frekans dağılımları verilmiştir. Buna göre katılımcıların %56.1’ i (n=229) “erkek” iken %43.9’ u (n=179) “kadın”dır. Ayrıca katılımcıların %42.6’ sı (n=174) “evli”, %62’ si (n=253) “özel” kurumda çalışmaktadır. Katılımcıların %30.1’ i (n=123) 20-24 yaş aralığında iken, %16.9’ u (n=69) düzenli olarak spor yapmamaktadır. Katılımcıların %62.7’ si (n=256) aylık 25.000 TL ve üzeri bir gelire sahipken, %80.9’ u (n= 330) Dünya Kupası sırasında gerçekleştirilen sosyal etkinliklere aktif katılım sağlamıştır.

Tablo 2. Cinsiyet değişkenine ilişkin Mann-Whitney U Testi analiz sonuçları

Alt Boyut	Cinsiyet	N	Sıra Ortalaması	Sıralar Toplamı	U	p
<i>Heyecan ve Eğlence</i>	Erkek	229	217.69	49633.0	19052.0	0.21
	Kadın	179	186.56	33395.5		
<i>Bilgi ve Beceri</i>	Erkek	229	210.80	48273.5	17285.0	0.08*
	Kadın	179	196.44	35162.5		

*p<0.05

Tablo 2 incelendiğinde cinsiyet değişkenine bağlı olarak Heyecan ve Eğlence alt boyutunda erkek katılımcılar (Mdn = 34.0) ile kadın katılımcılar (Mdn = 32.0) arasında istatistiksel olarak anlamlı bir farklılığa rastlanmamıştır ($U = 19052.0$; $z = -1.227$; $p > 0.05$). Bilgi ve Beceri alt boyutunda erkek katılımcılar (Mdn = 37.5) ile kadın katılımcılar (Mdn = 36.0) arasından istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık saptanmıştır ($U = 17285.0$; $z = -2.657$; $p < 0.05$).

Tablo 3. Medeni durum değişkenine ilişkin Mann-Whitney U Testi analiz sonuçları

Alt Boyut	Medeni Durum	N	Sıra Ortalaması	Sıralar Toplamı	U	p
<i>Heyecan ve Eğlence</i>	Evli	174	208.33	36250.0	19691.0	0.569
	Bekâr	234	201.65	47186.0		
<i>Bilgi ve Beceri</i>	Evli	174	215.59	37296.5	18236.5	0.087
	Bekâr	234	195.43	45731.5		

Tablo 3 incelendiğinde medeni durum değişkenine bağlı olarak Heyecan ve Eğlence alt boyutunda evli katılımcılar (Mdn = 33.0) ile bekâr katılımcılar (Mdn = 32.0) arasında istatistiksel olarak anlamlı bir farklılığa rastlanmamıştır ($U = 19691.0$; $z = -.569$; $p > 0.05$). Bilgi ve Beceri alt boyutunda evli katılımcılar (Mdn = 37.0) ile bekâr katılımcılar (Mdn = 36.0) arasından istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık saptanmamıştır ($U = 18236.0$; $z = -1.713$; $p > 0.05$).

Tablo 4. Sosyal etkinliklere katılım değişkenine ilişkin Mann-Whitney U Testi analiz sonuçları

Alt Boyut	Sosyal Etkinliklere Katılım	N	Sıra Ortalaması	Sıralar Toplamı	U	p
<i>Heyecan ve Eğlence</i>	Evet	330	215.35	71064.0	9291.0	0.000*
	Hayır	78	158.62	12372.0		
<i>Bilgi ve Beceri</i>	Evet	330	215.77	70989.0	8958.0	0.000*
	Hayır	78	154.35	12039.0		

* $p < 0.01$

Tablo 4 incelendiğinde sosyal etkinliklere katılım değişkenine bağlı olarak Heyecan ve Eğlence alt boyutunda evet cevabı veren katılımcılar (Mdn = 34.0) ile hayır cevabı veren katılımcılar (Mdn = 32.0) arasında istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık saptanmıştır ($U = 9891.0$; $z = -3.840$; $p < 0.01$). Bilgi ve Beceri alt boyutunda evet cevabı veren katılımcılar (Mdn = 37.0) ile hayır cevabı veren katılımcılar (Mdn = 35.0) arasından istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık saptanmıştır ($U = 8558.0$; $z = -4.158$; $p < 0.01$).

Tablo 5. Çalıştığı kurum değişkenine ilişkin Mann-Whitney U Testi analiz sonuçları

Alt Boyut	Çalıştığı Kurum	N	Sıra Ortalaması	Sıralar Toplamı	U	p
<i>Heyecan ve Eğlence</i>	Özel	253	210.24	53190.5	18155.5	0.207
	Kamu	155	195.13	30245.5		
<i>Bilgi ve Beceri</i>	Özel	253	210.93	53155.5	17782.5	0.128
	Kamu	155	192.73	29872.5		

Tablo 5 incelendiğinde çalıştığı kurum değişkenine bağlı olarak Heyecan ve Eğlence alt boyutunda özel okulda görev yapan katılımcılar (Mdn = 33.0) ile devlet okullarında görev yapan katılımcılar (Mdn = 32.0) arasında istatistiksel olarak anlamlı bir farklılığa rastlanmamıştır ($U = 18155.5$; $z = -1.262$; $p > 0.05$). Bilgi ve Beceri alt boyutunda özel okulda görev yapan katılımcılar (Mdn = 37.0) ile devlet okullarında görev yapan katılımcılar (Mdn = 36.0) arasından istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık saptanmamıştır ($U = 17782.5$; $z = -1.521$; $p > 0.05$).

Tablo 6. Yaş değişkenine ilişkin Kruskal-Wallis H Testi analiz sonuçları

Alt Boyut	Yaş	N	Sıra Ortalaması	X ²	p
<i>Heyecan ve Eğlence</i>	20 -24	123	168.12	10.792	0.029*
	25-29	102	219.62		
	30-34	61	218.63		
	35-39	24	197.17		
	40 ve üzeri	98	225.56		
<i>Bilgi ve Beceri</i>	20 -24	123	176.94	17.624	0.001**
	25-29	102	220.19		
	30-34	61	208.10		
	35-39	24	199.92		
	40 ve üzeri	98	221.65		

*p<0.05 **p<0.01

Tablo 6 incelendiğinde yaş değişkenine bağlı olarak Heyecan ve Eğlence alt boyutunda ve (χ^2 (4, n=408)= 10.792; p<0.05). Bilgi ve Beceri alt boyutunda (χ^2 (4, n=408)= 17.624; p<0.05) anlamlı bir farklılık saptanmıştır. Bonferroni düzeltmesi uygulanarak yapılan tekrarlı Mann Whitney U test sonuçlarına göre 40 ve üzeri yaşa sahip olan katılımcıların her iki alt boyutta da puanlarının 20-24 yaş aralığındaki katılımcılardan daha yüksek olduğu saptanmıştır (p<0.01).

Tablo 7. Gelir değişkenine ilişkin Kruskal-Wallis H Testi analiz sonuçları

Alt Boyut	Gelir (TL)	N	Sıra Ortalaması	X ²	p
<i>Heyecan ve Eğlence</i>	10-14	12	171.00	2.113	0.549
	15-19	59	219.84		
	20-24	81	199.95		
	25 ve üzeri	256	203.97		
<i>Bilgi ve Beceri</i>	10-14	12	174.17	4.033	0.258
	15-19	59	229.22		
	20-24	81	194.91		
	25 ve üzeri	256	202.45		

Tablo 7 incelendiğinde gelir değişkenine bağlı olarak Heyecan ve Eğlence alt boyutunda anlamlı bir farklılık tespit edilmemiştir (χ^2 (3, n=408)= 2.113; p>0.05). Sıra ortalama değerlere göre aylık geliri 10-14 bin TL arasında olan katılımcıların puanlarının diğer katılımcılara oranla daha düşük olduğu görülmektedir. Bilgi ve Beceri alt boyutunda anlamlı bir farklılık saptanmamıştır (χ^2 (3, n=408)= 4.033; p>0.05). Sıra ortalama değerler incelendiğinde aylık geliri 10-14 bin TL arasında olan katılımcıların puanlarının diğer katılımcılara göre daha düşük olduğu görülmektedir.

Tablo 8. Spor yapma durumu değişkenine ilişkin Kruskal-Wallis H Testi analiz sonuçları

Alt Boyut	Spor Yapma Durumu	N	Sıra Ortalaması	X ²	p
<i>Heyecan ve Eğlence</i>	Yapmıyorum	69	201.37	0.144	0.930
	Haftanın Belirli Günleri	145	203.78		
	Haftanın Her Günü	194	209.31		
<i>Bilgi ve Beceri</i>	Yapmıyorum	69	201.72	1.471	0.479
	Haftanın Belirli Günleri	145	199.92		
	Haftanın Her Günü	194	217.38		

Tablo 8 incelendiğinde spor yapma durumu değişkenine bağlı olarak Heyecan ve Eğlence alt boyutunda anlamlı bir farklılık tespit edilmemiştir (χ^2 (2, n=408)= 0.144; p>0.05). Sıra ortalama değerlere bakıldığında spor yapmayan katılımcıların puanlarının diğer katılımcılara göre daha düşük olduğu görülmektedir. Bilgi ve Beceri alt boyutunda anlamlı bir farklılık saptanmamıştır (χ^2 (2,

n=408)= 1.471; p>0.05). Sıra ortalama değerlere göre haftanın belirli günleri spor yapan katılımcıların puanlarının diğer katılımcılara göre daha düşük olduğu görülmektedir.

4. TARTIŞMA

FIFA 2022 Dünya Kupası'na katılan seyircilerin serbest zamanda algıladıkları özgürlük düzeyini çeşitli değişkenlere göre incelediğimiz çalışmada; cinsiyet değişkenine bağlı olarak Heyecan ve Eğlence alt boyutunda istatistiksel olarak anlamlı bir farklılığa rastlanmamıştır. Bilgi ve Beceri alt boyutunda istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık saptanmıştır (Tablo 2). Dolayısıyla çalışma kapsamında belirlenen Hipotez 1 kabul edilmiştir. Katılımcıların serbest zamanda algıladıkları özgürlük düzeyleri cinsiyetlerine göre anlamlı farklılık göstermektedir. Lapa Yerlisu ve Ağyar (2012) ve Serdar ve Ay Mungan (2016) tarafından üniversite öğrencileriyle yapılan iki farklı çalışmada da katılımcıların cinsiyet değişkenine göre serbest zamanda algılanan özgürlük düzeylerinde istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık saptanmamıştır. Yaşartürk ve Yılmaz (2019) tarafından rekreatif etkinliklere katılım sağlayan kamu personellerinin serbest zamanda algılanan özgürlük düzeylerinin incelendiği çalışmada da cinsiyet değişkenine bağlı olarak serbest zamanda algılanan özgürlük düzeyinde istatistiksel olarak anlamlı bir farklılığa rastlanmamıştır. Şeras (2017) tarafından Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanlığında çalışan personeller ile yapmış olduğu çalışmada cinsiyet değişkenine bağlı olarak Heyecan ve Eğlence alt boyutunda istatistiksel olarak anlamlı farklılık saptanmazken, Bilgi ve Beceri alt boyutunda anlamlı bir farklılık saptanmıştır. Kodaş ve ark. (2015) tarafından katılımcıların serbest zamanda algıladıkları özgürlük düzeyini belirlemek amacıyla yapılan çalışmada cinsiyet değişkenine bağlı olarak Bilgi ve Beceri alt boyutunda anlamlı bir farklılık tespit edilirken, Heyecan ve Eğlence alt boyutunda anlamlı farklılık söz konusu olmadığı belirtilmektedir.

Medeni durum değişkenine bağlı olarak katılımcıların serbest zaman özgürlük algılarında hem Heyecan ve Eğlence alt boyutunda hem de Bilgi ve Beceri alt boyutunda istatistiksel olarak anlamlı bir farklılığa rastlanmamıştır (Tablo 3). Bu nedenle Hipotez 2 reddedilmiştir. Yaşartürk ve Yılmaz (2019) tarafından rekreatif etkinliklere katılım sağlayan kamu personellerinin serbest zamanda algılanan özgürlük düzeylerinin incelendiği çalışmada medeni durum değişkenine bağlı olarak hem Heyecan ve Eğlence alt boyutunda hem de Bilgi ve Beceri alt boyutunda anlamlı bir farklılığa rastlanmadığı belirtilmektedir.

Katılımcıların serbest zaman özgürlük algılarında sosyal etkinliklere katılım değişkenine bağlı olarak hem Heyecan ve Eğlence alt boyutunda hem de Bilgi ve Beceri alt boyutunda istatistiksel olarak anlamlı farklılıklar saptanmıştır (Tablo 4). Buna göre Hipotez 3 kabul edilmiştir. Yani katılımcıların serbest zamanda algıladıkları özgürlük sosyal etkinliklere katılma değişkenine göre anlamlı farklılık göstermektedir. Lapa Yerlisu ve Ağyar (2012) tarafından üniversite öğrencileriyle yapmış oldukları çalışmada katılımcıların sosyal etkinliklere katılım durumuna göre hem Bilgi ve Beceri alt boyutunda hem de Heyecan ve Eğlence alt boyutunda istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık tespit etmiştir. Serdar, Ay Mungan (2016) tarafından üniversite öğrencileriyle yapmış oldukları çalışmada sosyal alt boyutu ile Bilgi ve Beceri, Heyecan ve Eğlence alt boyutları arasında anlamlı bir ilişki olduğunu vurgulamaktadır. Usta (2012) tarafından okullarda görev yapan katılımcılar ile yapmış olduğu çalışmada serbest zaman faaliyetlerinin etkin bir şekilde katılan bireylerin olumlu yönde sonuç elde edeceği vurgulanmaktadır. Literatürdeki çalışmalarda serbest zamanda sosyal etkinliklere katılım sağlayan bireylerin davranışlarında olumlu değişimler görüleceği ifade edilmektedir (Demir ve ark., 2013; Murphy, 2003; Şener, 2009)

Katılımcıların serbest zaman özgürlük algıları kamu veya özel kurumda çalışıyor olma durumlarına göre anlamlı bir farklılık göstermemiş (Tablo 5) ve Hipotez 4 reddedilmiştir. Buna karşılık katılımcıların serbest zaman özgürlük algılarında yaşlarına göre Heyecan ve Eğlence alt boyutunda

istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık tespit edilmiştir. Buna göre 20-24 yaş aralığında olan katılımcıların puanlarının 40 ve üzerinde olan katılımcılara göre daha düşük olduğu görülmektedir. Bilgi ve Beceri alt boyutunda da istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık saptanmıştır. Analiz sonuçlarına bakıldığında 40 ve üzeri yaşa sahip olan katılımcıların ortalama puanlarının daha yüksek olduğu saptanmıştır (Tablo 6). Dolayısıyla Hipotez 5 kabul edilmiştir. Serdar, Ay Mungan (2016) tarafından üniversite öğrencileriyle yapmış oldukları çalışmada yaş değişkenine bağlı olarak serbest zamanda algılanan özgürlük düzeyinde anlamlı bir farklılık tespit edilmemiştir. Fakat çalışmada yaş değişkeninin ortalama puanlarına bakıldığında yaşın artmasıyla beraber algılanan özgürlük düzeyinin de arttığı görülmektedir. Demirel ve ark. (2017) tarafından üniversite öğrencileri ile yapılan çalışmada yaş değişkenine bağlı olarak serbest zamanda algılanan özgürlüğün değiştiği ifade edilmektedir. Aynı çalışmada serbest zamanda algılanan özgürlük düzeyinin yaşın ilerlemesiyle birlikte artacağı vurgulanmaktadır. Janke ve ark. (2010) tarafından yetişkinlik dönemindeki bireyler ile yapmış oldukları çalışmada yaşın ilerlemesi ile beraber serbest zamandaki özgürlük algısının arttığı belirtilmektedir.

Gelir değişkenine bağlı olarak Heyecan ve Eğlence alt boyutunda istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık tespit edilmemiştir. Sıra ortalama değerlere göre aylık geliri 10-14 bin TL arasında olan katılımcıların puanlarının diğer katılımcılara göre daha düşük olduğu görülmektedir. Bilgi ve Beceri alt boyutunda istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık saptanmamıştır. Sıra ortalama değerlere göre aylık geliri 10-14 bin TL arasında olan katılımcıların puanlarının diğer katılımcılara göre daha düşük olduğu görülmektedir (Tablo 7). Bu nedenle Hipotez 6 reddedilmiştir. Serdar (2016) tarafından yapılan çalışmada ortalama aylık gelir değişkeni ile algılanan özgürlük düzeyi arasında anlamlı bir farklılık tespit edilmemiştir. Şeras (2017) tarafından Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanlığında çalışan personeller ile yapmış olduğu çalışmada gelir durumu değişkenine bağlı olarak Heyecan ve Eğlence alt boyutunda istatistiksel olarak anlamlı farklılık saptanırken, Bilgi ve Beceri alt boyutunda anlamlı bir farklılık saptanmamıştır. Kurar ve Baltacı (2014) tarafından bireylerin boş zaman değerlendirme alışkanlıklarının belirlenmesi üzere yapılan çalışmada yüksek gelire sahip olan katılımcıların serbest zamanda algıladıkları özgürlük düzeyinin daha yüksek olduğu vurgulanmaktadır.

Spor yapma durumu değişkenine bağlı olarak Heyecan ve Eğlence alt boyutunda istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık tespit edilmemiştir. Sıra ortalama değerlere göre spor yapmayan katılımcıların puanlarının diğer katılımcılara göre daha düşük olduğu görülmektedir. Bilgi ve Beceri alt boyutunda istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık saptanmamıştır. Sıra ortalama değerlere göre haftanın belli günleri spor yapan katılımcıların puanlarının diğer katılımcılara göre daha düşük olduğu görülmektedir (Tablo 8). Fakat bu farklar istatistiksel açıdan anlamlı değildir ve Hipotez 7 reddedilmiştir. Ekinci (2019) tarafından yapılan çalışmada serbest zamanda algılanan özgürlük düzeyi ile spor yapma durumu arasında anlamlı bir farklılık olduğunu tespit etmiştir. Spor yapan bireylerin serbest zamanda algıladıkları özgürlük düzeyi diğer bireylere oranla da yüksektir. Eruzun (2017) tarafında kadınların spor etkinliklerine katılım durumlarının bazı değişkenlere etkisinin incelendiği çalışmada spor yapma durumunun özgürlük duygusunu olumlu etkilediği ifade edilmektedir. İlgili literatür çalışmaları incelendiğinde elde ettiğimiz sonuçlarla paralellik göstermektedir.

5. SONUÇ

Sonuç olarak; FIFA 2022 Dünya Kupası'na katılan seyircilerin serbest zamanda algıladıkları özgürlük düzeyi çeşitli değişkenlere göre farklılık göstermektedir. Cinsiyet, sosyal etkinliklere katılım ve yaş değişkenine göre anlamlı farklılık saptanırken, medeni durum, çalışılan kurum, gelir ve spor yapma durumlarına göre anlamlı farklılık tespit edilmemiştir.

6. SINIRLIKLAR VE ÖNERİLER

Mevcut çalışma araştırma deseni ve katılımcılar bakımından çeşitli sınırlıklar içermektedir. Öncelikle katılımcıların tümü Türk'tür ve bu nedenle kültürlerarası bir mukayese yapılamamıştır. Dolayısıyla gelecekte yapılması planlanan çalışmalarda kültürlerarası bir kıyaslama yapılabilir. Ayrıca çalışma tarama modeli esas alınarak tasarlandığı için sebep sonuç çıkarımı yapılamamaktadır. Gelecekte farklı desenler kullanılarak derinlemesine bilgi veya sebep sonuç ilişkisinin araştırıldığı nitel, deneysel veya yarı deneysel çalışmalar yapılabilir.

Yazar Katkıları

Çalışmaya her yazar eşit katkıda bulunmuştur.

Çıkar Çatışması

Yazar(lar) çalışma ve yayımlanması konularında herhangi bir çıkar çatışması belirtmemişlerdir.

Etik Kurul İzni ile İlgili Bilgiler

Kurul Adı: Kütahya Dumlupınar Üniversitesi, Sosyal ve Beşerî Bilimler Bilimsel Araştırma ve Yayın Etiği Kurulu

Tarih: 24.02.2023

Sayı No: 183543

KAYNAKÇA

- Ağyar, E. (2013). Life satisfaction, perceived freedom in leisure and self-esteem: The case of physical education and sport students. *Procedia-Social and Behavioral Sciences*, 93, 2186-2193.
- Aitchison, C. (2003). *Gender and leisure: Social and cultural perspectives*. London: Routledge.
- Broadhurst, R. (2001). *Managing environments for leisure and recreation*. London: Routledge, Taylor & Francis Group.
- Daymon, C., & Holloway, I. (2010). *Qualitative research methods in public relations and marketing communications*. London: Routledge.
- Demir, Ş., Yeşiltepe, B., & Demir, M. (2013). Kamu kurumu ile otel yöneticilerinin serbest zaman algılaması ve değerlendirmesine yönelik bir karşılaştırma, *Uluslararası Hakemli Sosyal Bilimler E-Dergisi*, 39, 1-18.
- Demirel, M., Harmandar Demirel, D., & Serdar, E. (2017). Constraints and perceived freedom levels in the leisure of university students. *Journal of Human Sciences*, 14(1), 789-795. <https://doi.org/10.14687/jhs.v14i1.4340>.
- Doğan, M., Elçi, G., & Gürbüz, B. (2019). Serbest zaman doyumu, serbest zamanda sıkılma algısı ve iş tatmini ilişkisi: Akademisyenler üzerine bir araştırma. *Spormetre Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Dergisi*, 17(1), 154-164.
- Dvorak, J. (2011). Osteoarthritis in football: FIFA/F-MARC approach. *British Journal of Sports Medicine*, 45(8), 673-676.
- Ekinci, Ü. (2019). *Bedensel engelli bireylerin katıldıkları serbest zaman etkinliklerinden tatmin olma ve algılanan özgürlük düzeylerinin incelenmesi* (Yüksek Lisans Tezi). Akdeniz Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Antalya.
- Eruzun, C. (2017). *Kadınların spor etkinliklerine katılımlarının boş zaman tatmini ve yaşam kalitesine etkilerinin araştırılması: B-fit spor merkezleri üyeleri örneği* (Yüksek Lisans Tezi). Bartın Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Bartın
- Gümüşay, M., Koç, M. C., & Turhan, M. (2023). Kick Boks sporcularının rekreasyonel spor iyi oluş düzeylerinin incelenmesi. *International Sport Science Student Studies Journal*, 5(1), 46-59.
- Gürbüz, B. (2017). The conception and perception of leisure in Turkey. In K. Henderson, & A. Sivan (Eds.), *Leisure from International voices*. Champaign, IL: Sagamore Publishing.

- Gürer, B. (2022). Tenisçilerin serbest zamanda algıladıkları özgürlüğün yaşam. *Sportif Bakış: Spor ve Eğitim Bilimleri Dergisi*, 9(1), 141-153.
- Hamer, M., Karageorghis, S. P., & Vlachopoulos, S. P. (2002). Motives for exercise participation as predictors of exercise dependence among endurance athletes. *Journal of Sport Medicine and Physical Fitness*, 42(2), 233-239.
- Harper, W. (1986). Freedom in the experience of leisure. *Leisure Sciences*, 8(2), 115-130. <https://doi:10.1080/01490408609513064>.
- Harris, D. (2005). *Concepts in leisure studies*. London: Sage Publications.
- Henderson, J. C. (2014). Hosting the 2022 FIFA World Cup: Opportunities and challenges for Qatar. *Journal of Sport & Tourism*, 19(3-4), 281-298.
- Janke, M. C., Carpenter, G., Payne, L. L., & Stockard, J. (2010). The role of life experiences on perceptions of leisure during adulthood: A longitudinal analysis. *Leisure Sciences*, 33(1), 52-69.
- Karasar, N. (2013). *Bilimsel araştırma yöntemi*. Ankara: Nobel Yayıncılık.
- Kavetsos, G., & Szymanski, S. (2010). National well-being and international sports events. *Journal of Economic Psychology*, 31(2), 158-171.
- Kodaş, D., Kodaş, B., & Arıca, R. (2015). *Yiyecek-içecek çalışanlarının serbest zaman tatmin düzeyleri ile serbest zamanda algılanan özgürlüklerinin incelenmesi*. Eskişehir Anadolu Üniversitesi 3. Rekreasyon Araştırmaları Kongresi, Bildiri Kitapçığı.
- Kurar, İ., & Baltacı, F. (2014). Halkın boş zaman değerlendirme alışkanlıkları: Alanya örneği. *International Journal of Science Culture and Sport*, 2(2)39-52.
- Lapa, T. Y., & Ağyar, E. (2012). Üniversite öğrencilerinin serbest zaman katılımlarına göre algılanan özgürlük. *Spor Bilimleri Dergisi*, 23(1), 24-33.
- Maennig, W. (2008). *The feel-good effect at mega sport events: Recommendations for public and private administration informed by the experience of the FIFA World Cup 2006* (No. 18). Hamburg contemporary economic discussions.
- Mannell, R. C., Zuzanek, J., & Larson, R. (1988). Leisure states and "flow" experiences: Testing perceived freedom and intrinsic motivation hypotheses. *Journal of Leisure Research*, 20(4), 289-304.
- McKnight, P. E., & Najab, J. (2010a). *Mann-Whitney U Test*. The Corsini Encyclopedia of Psychology.
- McKnight, P. E., & Najab, J. (2010b). *Kruskal-wallis test*. The Corsini Encyclopedia of Psychology.
- Murphy, H. (2003). Exploring leisure and psychological health and well being: Some problematic issues in the case of Northern Ireland. *Leisure Studies*, 22(1), 37-50.
- Neulinger, J. (1974). The psychology of leisure: Research approaches to the study of leisure. *Springfield*, 11, 295-306.
- Palinkas, L. A., Horwitz, S. M., Green, C. A., Wisdom, J. P., Duan, N., & Hoagwood, K. (2015). Purposeful sampling for qualitative data collection and analysis in mixed method implementation research. *Administration and Policy in Mental Health and Mental Health Services Research*, 42, 533-544.
- Serdar, E. (2016). *Spor yapan işitme engelli bireyler ile spor yapmayan işitme engelli bireylerin bazı psikolojik özelliklerinin karşılaştırılması* (Yüksek Lisans Tezi). Batman Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Batman.
- Serdar, E., & Ay, S. M. (2016). Üniversite öğrencilerinin katıldıkları serbest zaman etkinliklerinden tatmin olma ve algılanan özgürlük düzeylerinin incelenmesi. *İstanbul Üniversitesi Spor Bilimleri Dergisi*, 6(2), 34-44.
- Swart, K., & Bob, U. (2006). *Soccer stadium venue selection, city legacies, and the 2010 FIFA World Cup: A case study of Cape Town*. Paper presented at the 2010 and Life of the City symposium, Wits Institute of Social and Economic Research, University of the Witwatersrand, 22-24 September 2006.

-
- Şeras, H. (2017). *Gıda Tarım ve Hayvancılık Bakanlığı çalışanlarının katıldıkları serbest zaman etkinliklerinden tatmin olma ve algılanan özgürlük düzeylerinin incelenmesi* (Yüksek Lisans Tezi). Bartın Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Bartın.
- Torkildsen, G. (2005). *Leisure and recreation management*. London: Routledge.
- Usta, N. (2012). *İş stresinin ilköğretim okullarında görev yapan yöneticilerin davranışlarına etkisi (Edirne İli Örneği)* (Yüksek Lisans Tezi). Trakya Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Edirne.
- Wichasin, P. (2007). *A study of Thai women as health tour participants in relation to lifestyle and leisure practice* (Doktora Tezi). Bournemouth University Business School, Bournemouth.
- Witt, P. A., & Ellis, G. D. (1985). Development of a short form to assess perceived freedom in leisure. *Journal of Leisure Research*, 17(3), 225–233.
- Yaşartürk, F., & Yılmaz, H. (2019). Rekreatif etkinliklere katılan kamu personellerinin iş stresi ve serbest zamanda algılanan özgürlük düzeyleri arasındaki ilişkinin incelenmesi. *Manas Sosyal Araştırmalar Dergisi*, 8(1), 1325-1335.
- Yerlisu Lapa, T., & Agyar, E. (2011). Cross-cultural adaptation of perceived freedom in leisure scale. *World Applied Sciences Journal*, 14(7), 980-986.

Makale Geliş : 18.04.2023

Makale Kabul : 24.07.2023

Açık Erişim Politikası

Bu eser Creative Commons Atıf-GayriTicari 4.0 Uluslararası Lisansı ile lisanslanmıştır.

<https://creativecommons.org/licenses/by/4.0/deed.tr>